

Niemy świadek historii w rejestrze zabytków

Dzięki interwencji pracowników Działu Zbiorów Cyfrowych Muzeum Getta Warszawskiego ogrodzenie gmachu Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego od listopada jest już zabytkiem

Budynek Zespołu Szkół Powszechnych przy ulicy Stawki 21 (dziś Stawki 5/7) powstał w latach 1936 – 1937 z przeznaczeniem na cztery szkoły. Ostatecznie otwarto w nim szkoły nr 153 i 175. Autorami modernistycznego projektu architektonicznego byli Tadeusz Ćwierdziński i Roman Sołtyński. Powstały gmach wpisał się w nowoczesny nurt architektury funkcjonalnej. W tym samym czasie wybudowano ogrodzenie z siatki w ramie z betonową podmurówką, zarówno od strony ulicy Stawki, jak i od strony ulicy Niskiej.

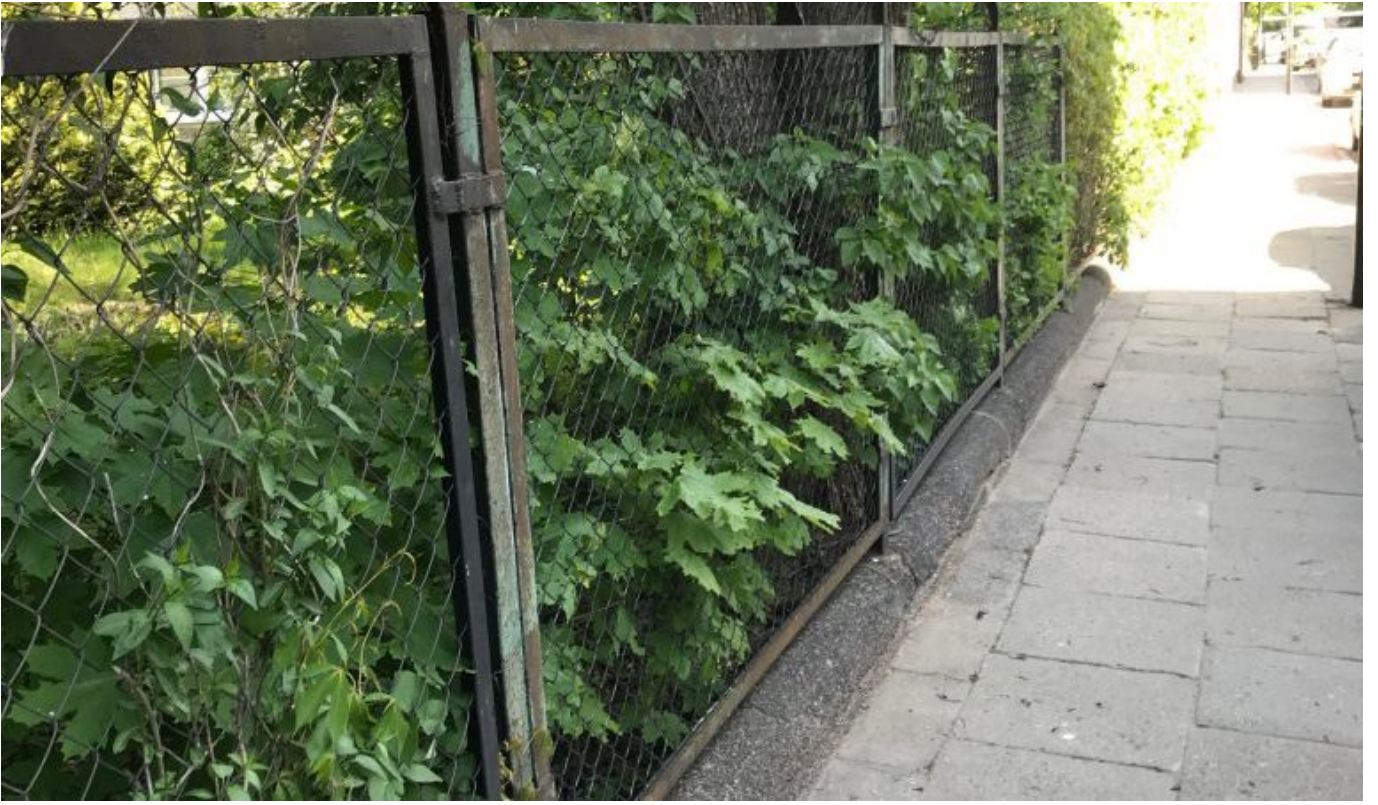
W listopadzie 1940 r. zachodnia część ulicy Stawki znalazła się w granicach getta. Na początku następnego roku włączono do niego także jej południową stronę wraz z Umschlagplatzem – „placem przeładunkowym” – stanowiącym granicę celną getta, zamienionym 22 lipca 1942 r. w miejsce selekcji, kondensacji i załadunku ludności żydowskiej do wagonów jadących do obozu zagłady w Treblince. Dawny szkolny gmach stał się siedzibą komendy oddziału SS, nadzorującego deportacje.

Budynek i ogrodzenie przetrwały całą wojnę, to ostatnie uszkodzone jedynie przestrzelinami. Zauważyli je pracownicy Działu Zbiorów Cyfrowych MGW – starszy specjalista Adam Wolniewicz i specjalista Piotr Aaron Lenartowicz – zawodowo wyczuleni na to, co pozostało do dnia dzisiejszego po przedwojennej infrastrukturze miejskiej w granicach getta. Dzięki nim ogrodzenie gmachu Wydziału Psychologii UW zostało włączone do gminnej ewidencji zabytków m. st. Warszawy pod Id WOL35270.

Zdj. dawny budynek szkolny w 1945 r. (Ghetto Fighters` House); współczesne zdjęcia ogrodzenia od strony ulicy Niskiej, widoczna zachowana cementowa podmurówka, górna część ogrodzenia z drutem kolczastym powstała w latach powojennych, stan z maja 2019 roku (MGW)

Anna Kilian

Data

2019-11-26

publikacji:

Data

2021-03-25 05:53

wydruku:

Źródło:

<https://mgw.mobilems.pl/arttykul/niemy-swiadek-historii-w-rejestrze-zabytkow/>